

Сучасні тенденції розвитку спортивного волонтерства

Олена Степанюк, Ірина Когут

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Анотація. У статті розглянуто сучасні тенденції розвитку спортивного волонтерства, які сприяють популяризації та поширенню його у світі. Воно є актуальним і важливим соціальним явищем, тому що це ефективний метод вирішення проблем окремої людини, суспільства та довкілля; волонтерство приносить нові творчі та сміливі ідеї вирішення найгостріших і найскладніших проблем, це спосіб, за допомогою якого кожен громадянин країни може брати участь у покращенні якості життя суспільства. Під впливом факторів зовнішнього середовища сучасне волонтерство зазнало суттєвих змін у питаннях мотивації, залучення, навчання, підготовки та контролю цієї діяльності, що й обумовило актуальність дослідження. **Мета.** Наукове обґрунтування основних тенденцій розвитку сучасного волонтерського руху у спорті для підвищення ефективності його популяризації серед українського суспільства. **Методи.** Аналіз спеціальної науково-методичної літератури, документальних матеріалів та матеріалів мережі Інтернет, синтез та узагальнення. **Результати.** В ході дослідження узагальнено мотиваційні чинники, які спонукають до заняття волонтерством. Визначено характеристики та зміни в соціально-демографічному портреті волонтера. Узагальнено основні напрями діяльності волонтерів. Проаналізовано основні дефініції, які утворилися внаслідок розвитку та поширення волонтерської діяльності у світі. У результаті проведених досліджень виявлено та надано характеристику тенденцій, притаманних сучасній спортивній волонтерській діяльності: інтернаціоналізація волонтерської діяльності, зміна мотиваційних чинників, розширення функціональних обов'язків волонтерів; значний вплив новітніх технологій у залученні, підготовці та роботі з волонтерами; розширення змісту програм підготовки волонтерів.

Ключові слова: спортивне волонтерство, тенденції, напрями волонтерської діяльності, волонтери.

Olena Stepaniuk, Iryna Kohut

MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF SPORTS VOLUNTEERING

Abstract. The article considers modern trends in the development of sports volunteering, which contribute to its popularization and spread in the world. It is a relevant and important social phenomenon, because it is an effective method of solving the problems of an individual, society and the environment; volunteering brings new creative and bold ideas for solving the most acute and complex problems, it is a way for every citizen of the country to participate in improving the quality of life of society. Under the influence of environmental factors, modern volunteering has undergone significant changes in the issues of motivation, involvement, training, preparation and control of this activity, which has led to the relevance of the study. **Objective.** Scientific substantiation of the main trends in the development of modern volunteer movement in sports to increase the effectiveness of its popularization in Ukrainian society. **Methods.** Analysis of special scientific and methodical literature, documentary and Internet materials, synthesis and generalization. **Results.** The study summarizes the motivational factors that encourage volunteering. The characteristics and changes in the socio-demographic portrait of the volunteer are determined. The main directions of volunteer activity are generalized. The main definitions that have been formed as a result of the development and spread of volunteering in the world are analyzed. The conducted research resulted in identification and characterization of the tendencies inherent in modern sports volunteering; internationalization of volunteering, change of motivational factors, expansion of functional responsibilities of volunteers; significant influence of the latest technologies in attracting, training and working with volunteers; expansion of the content of volunteer training programs.

Keywords: sports volunteering, trends, directions of volunteer activity, volunteers.

Вступ. На сучасному етапі розвитку суспільства волонтерська діяльність зазнала значних еволюційних змін. Формування волонтерського руху відбувається внаслідок успішних практик проведення та організації змагань міжнародного рівня, також волонтерство починає набувати своїх характерних рис розвитку під впливом історичних та культурних традицій, соціально-економічних та політичних факторів. Якісні нові моделі навчання та підготовки добровольців у сфері волонтерської діяльності визначають масштаби та ступінь залучення до практики численних учасників. На сучасному етапі розвитку суспільства волонтерство розглядається як соціальне явище, що сприяє подоланню ряду бар'єрів, які заважають людям займатися добровільною та безкорисливою діяльністю. Тобто, для здійснення волонтерської діяльності необхідні: готовність (норми, установки, цінності та мотиви), здібності (навички, знання та досвід) та доступність (час й емоційна доступність) [3, 9, 18].

Аналіз літературних джерел свідчить, що окремі питання волонтерської діяльності досліджувалися як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями, зокрема: волонтерство у науці і практиці [1, 9, 12, 21, 23]; проблеми спортивного волонтерського руху [3, 10, 14, 26]; чинники формування мотивації людини до здійснення волонтерської діяльності [5, 30, 31]. Водночас аналіз доступної літератури актуалізує питання щодо обґрунтування сучасних тенденцій розвитку спортивної волонтерської діяльності для визначення основних факторів, які впливають на популяризацію та поширення цього явища у світі.

Наукову роботу виконано на кафедрі професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України відповідно до плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного вихован-

ня і спорту України на 2021–2025 рр. за темою 1.4. «Теоретико-методологічні засади розвитку професійного, неолімпійського та адаптивного спорту в Україні в умовах реформування сфери фізичної культури і спорту» (номер держреєстрації 0121U108294).

Мета дослідження – наукове обґрунтування основних тенденцій розвитку сучасного волонтерського руху у спорті для підвищення ефективності його популяризації серед українсько-го суспільства.

Методи дослідження: аналіз спеціальної науково-методичної літератури, документальних матеріалів та матеріалів мережі Інтернет, синтез та узагальнення.

Результати дослідження та їх обговорення. У результаті теоретичного аналізу наукової літератури, інформаційних ресурсів мережі Інтернет та документальних джерел, передового зарубіжного та вітчизняного досвіду визначено основні тенденції розвитку спортивної волонтерської діяльності.

Аналіз історичної інформації свідчить про те, що спочатку науковці розглядали явище волонтерства з точки зору моральних чи релігійних міркувань, понять обов'язку та християнського милосердя. На думку дослідників, в основі безоплатної, альтруїстичної праці лежить історичний феномен внутрішньовидової взаємодопомоги первісних людей, формування соціальних норм солідарності для виживання родинних груп, угруповань. Проте на сьогодні досліджуються інші мотиваційні чинники волонтерської діяльності [6, 7, 17].

Волонтерство нині є не лише благодійною діяльністю, що передбачає допомогу іншим, а все частіше розглядається як взаємна вигода, що приносить користь волонтерам, громаді і суспільству загалом [1, 11, 21]. Численними дослідженнями [2, 13, 19, 31.] отримано наукове підтвердження про те, що люди, допомагаючи іншим, відчувають себе добре та покращують свій фізичний та психологічний стан. Європейські дослідження, опубліковані у березні 2016 р. [24], свідчать, що люди, які займаються волонтерством (вибіркова група 43 тис. осіб з 29 країн), мають значно кращий загальний стан здоров'я, ніж ті, хто цього не робить. Згідно з цими дослі-

дженнями, волонтерська діяльність значно покращує почуття впевненості в собі та компетентності, відчуття приналежності та отримання доступу до інформації, і все це має безпосередній позитивний вплив на глобальне здоров'я [22].

Волонтерство надає великий спектр можливостей для самореалізації у різних сферах. Для людини важливі визнання та підтримка своєї діяльності з боку оточуючих, потрібна самоповага та відчуття причетності до загальнокорисної справи. Завдяки волонтерській діяльності люди (за даними досліджень) розвивають такі якості, як впевненість у собі, емпатія, товариськість, сміливість, гнучкість поведінки, толерантність, відповідальність, лідерські якості тощо [20].

Узагальнюючи дані спеціалізованих літературних джерел, можна зазначити, що однією з тенденцій сучасного волонтерства є зміна основних мотиваційних чинників, які залучають суспільство до волонтерської діяльності.

Дослідниками з'ясовано, що основними мотивами до спортивної волонтерської роботи серед студентів є набуття і вдосконалення професійних навичок, створення унікальних можливостей для реалізації властивостей особистості, розвитку організаторських здібностей, набуття соціального та життєвого досвіду, оволодіння моральною та комунікативною культурою, реалізація почуття відповідальності як громадянина за все, що відбувається навколо, формування необхідності надання допомоги іншим людям тощо [4]. Отже, добровільна активність молоді формується під дією цілеспрямованого впливу зовнішнього середовища – презентації можливостей волонтерської діяльності та активне залучення до участі у різноманітних волонтерських заходах у межах закладів вищої освіти, громадських організацій та інших інституцій [2].

З. Бондаренко, Т. Лях, І. Петренко, І. Когут, V. Antonelli визначено, що важливим аспектом спортивної волонтерської діяльності сучасності є зміна соціально-демографічного портрета волонтера. Зокрема, останні десятиліття найбільшою групою спортивних волонтерів є студентська мо-

лодь, на відміну від минулих років, де волонтерами виступали військові та люди старшого віку [2, 8, 13, 21, 23].

Аналіз літературних джерел свідчить, що сучасною тенденцією спортивної волонтерської діяльності є значне розширення її напрямів. Дані спеціальної літератури та офіційних сайтів організаційних комітетів Олімпійських та Паралімпійських ігор в Лондоні, 2012; Ріо-де-Жанейро, 2016 та Токіо, 2020, а також Всесвітніх ігор у Вроцлаві, 2017 р., дозволяють визначити основні напрями діяльності спортивних волонтерів (табл. 1) [7, 15–18].

Таким чином, для якісної організації та проведення масштабних міжнародних змагань необхідна якомога більша кількість добровольців різних спеціальностей [14, 15].

У наукових працях [23, 25, 28] виокремлено новітні характеристики та переваги сучасних волонтерів (рис. 1)

Слід також зазначити, що важливою сучасною тенденцією розвитку спортивного волонтерства є вплив новітніх технологій на волонтерський рух та розширення змісту програм підготовки волонтерів. Значний вплив на процеси залучення та навчання волонтерів має розвиток інформаційних технологій у суспільстві. Вони допомагають створити нові можливості для комунікації між волонтерами та швидкому обміну інформації (телеграм та ютуб канали, чат-боти, навчання по Zoom (яке особливо актуальне в період світової пандемії коронавірусу), різноманітні он-лайн платформи для реєстрації заявок і вступу до волонтерських спільнот [27].

У спеціальній літературі І. Бойко, І. Петренко, З. Бодренковою, Е. Первушиною [2, 3, 20, 21] представлені дієві механізми відбору та залучення, навчання й моніторингу, підтримки і заохочення волонтерів до спортивних змагань. Навчання сучасних волонтерів відбувається у кілька етапів, зазвичай це теоретична й практична частини.

Теоретична частина включає тренінги, лекції, презентації, дискусії, роботу в групах, вирішення кейсів та інші форми проведення занять та охоплює засвоєння різноманітних знань і вмінь, необхідних для сучасного волонтера, практична частина реалізується на об'єктах разом з представниками оргкомітету заходів та змагань.

Таблиця 1. Напрями спортивної волонтерської діяльності

Діяльність	Зміст роботи
Церемонії	Під час основних церемоніалів Олімпійських та Паралімпійських ігор, чемпіонатів та Кубків світу та Європи, Всесвітніх ігор волонтери беруть участь у виставах, допомагають під час нагородження
Адміністрація	Виконання адміністративних функцій, узгодження роботи структур та підрозділів, розподілення завдань, реєстрація спортсменів, видача уніформ
Керівництво на місцях проведення змагань	Супровід глядачів на місця проведення змагань, перевірка квитків, роздача уніформи, видача ідентифікаторів, які повинні мати при собі ті, хто пов'язаний з іграми, на основі попередньо зареєстрованої інформації та виконання інших адміністративних функцій
Допінг-контроль	Надання допомоги допінг-інспекторам, коли вони тестують спортсменів, які закінчили змагання
Транспорт	Перевезення осіб, які мають відношення до ігор, між об'єктами
Підтримка ЗМІ	Надання підтримки ЗМІ, які висвітлюють ігри у прес-центрі та в інших місцях
Перекладачі	Забезпечення комунікаційної підтримки тим, хто пов'язаний з іграми, включаючи спортсменів, ЗМІ та іноземних високопоставлених осіб
Логістичне забезпечення	Підтримка управління та організації доставки товарів до місць змагань
Екологія	Допомога спортсменам, глядачам та іншим, як сортувати сміття для переробки, щоб врахувати екологічність об'єктів
Підтримка спортсменів	Допомога та підтримка спортсменів на місцях змагання та тренувальних майданчиках
Медичне забезпечення	Волонтери із медичною освітою чергують на місцях тренування та змагань
Матеріально-технічна допомога	Підготовка спортивних споруд та об'єктів до змагань

На сьогодні в спортивній волонтерській діяльності відзначається тенденція інтернаціоналізації добровольців. Це підтверджується проєктами та зміною кількості залучених волонтерів з різних країн до організації та проведення Олімпійських та Паралімпійських ігор. Наприклад, організація SCULT спільно із Erasmus+ Sport розробили і впровадили проєкт, що зосереджений на інтернаціоналізації руху спортивних волонтерів. SCULT очолює міжнародний рух спортивних волонтерів, об'єднуючи осіб різного віку, організаторів спортивних заходів та спортивних клубів на місцевому та міжнародному рівні. Місією спортивного волонтерського руху SCULT є подвоєння кількості спортивних волонтерів у Європі до 2030 р. Для вирішення цього питання SCULT Movement розроблено інноваційну модель, яка систематично об'єднує інформацію про волонтерів та їхні інтереси з можливостями волонтерства в країні та за кордоном. Модель використовує прозорі та активні волонтерські спільноти і розумні рішення, щоб полегшити пошук партнерів й спілкування між волонтерами та організаторами спортивних заходів. Під час про-

екту протягом 2017–2018 рр. організація об'єднала 25 тис. волонтерів та взяла участь у восьми міжнародних спортивних заходах разом із волонтерами з різних країн, а також організувала дві масштабні мережеві конференції SCULT Fest з метою мотивації, активізації та навчання зацікавлених сторін з усього світу. SCULT має п'ять міжнародних партнерів у проєкті: Університетський коледж Північної Да-

нії (DEN), Литовський спортивний університет (LTU), Європейський волонтерський центр CEV (BEL), Університет прикладних наук Хаага-Гелія (FIN) та Клуб Тартуський марафон (EST). Отже, враховуючи все сказане, можна стверджувати, що реалізація подібних проєктів сприяє інтернаціоналізації волонтерства, міжнародному співробітництву та глобалізації спортивного волонтерського руху [14].

Рисунок 1 – Новітні характеристики та переваги сучасних волонтерів

Разом з тим, сучасними тенденціями у волонтерській діяльності є також запровадження нових дефініцій, які слугують масштабному поширенню та популяризації волонтерської діяльності у світі, зокрема: корпоративне, епізодичне, електронне, сімейне, міжнародне волонтерство.

Корпоративне волонтерство є однією з найбільш швидкозростаючих напрямів волонтерської діяльності в західному світі. Воно виникає, коли організації та підприємства демонструють прихильність своїм працівникам займатися волонтерством. У корпоративному волонтерстві компанії заохочують своїх працівників приділяти час і знання для участі у різноманітних заходах як волонтерів, а волонтерська діяльність може здійснюватися в межах або поза межами офіційного робочого навантаження та часу співробітника. Корпоративне волонтерство покращує набір до волонтерських організацій, сприяє наданню працівникам інформації про необхідну діяльність, слугує фінансовими та людськими ресурсами [18].

Учасниками корпоративного волонтерства найчастіше виступають співробітники малого та середнього бізнесу. Наприклад, в банківській групі регіону MENA Emirates NBD [16] воно реалізується через офіційно визначені години для працівників (оплачувані компанією). Також є поняття години pro bono (наприклад, для юридичних, консультаційних та піар-агенцій, коли компанії не беруть гроші за послугу, але співробітникам оплачують їхню роботу). Водночас організатори спортивних змагань можуть звертатися до цих організацій для залучення працівників як волонтерів або отримання допомоги з консультативних, інформаційних та інших послуг на безоплатній основі. Знаковим прикладом корпоративного волонтерства в спорті є компанія Nike, яка розробляє тренувальні програми, в рамках яких надається можливість займатися спортом всім бажаним. Зокрема, організація розробила програму «Фітнес для всіх», яка спрямована на надання можливості займатися фітнесом на всіх рівнях підготовки і для різних цілей тощо.

Епізодичне волонтерство є одно-разовим або короткостроковим ак-

том і ще одним різновидом сучасної волонтерської діяльності. За останні кілька десятиліть люди переходять від колективного стилю волонтерської діяльності до рефлексивного і бажують швидко та безоплатно здійснити бажання стати волонтером. Організації, які залучають волонтерів, повинні надавати можливість впроваджувати і таку форму поряд із традиційними способами. Це особливо важливо для залучення молодих волонтерів [29]. Епізодичне волонтерство проявляється в спортивній діяльності тим, що велика кількість осіб бере участь в окремих змаганнях одноразово або вибірково під час чемпіонатів із бажаного виду спорту.

Електронне волонтерство (також відоме як онлайн або віртуальне волонтерство) – це коли люди працюють волонтерами з дому або зі свого офісу, використовуючи комп'ютери та мережу Інтернет. Вони або надають послуги онлайн, або виконують роботу, яку можна надіслати організації без їхньої фізичної присутності [20]. В спортивній діяльності цей напрям реалізується через безоплатну розробку тренувальних програм або проведення онлайн тренувань, безкоштовний дизайн оформлення спортивних заходів, переклад текстів, виготовлення друкованої продукції, реклами, про-світницької та іншої різноманітної інформації для організації і проведення спортивних подій.

Сімейне волонтерство – передбачає заняття волонтерством разом з іншими членами їхніх родин, зазвичай разом з дітьми шкільного віку. Це дозволяє поєднувати волонтерство з можливістю перебувати разом з родиною і якісно проводити час, розвивати позитивні суспільні цінності та спільно працювати для корисної справи. Хоча сімейне волонтерство поки ще недостатньо поширене, але це перспективний напрям за рахунок своєї доступності. Виявлено, що цей різновид волонтерства має найсильніший довгостроковий вплив на бажання дітей займатися волонтерством у майбутньому [23]. Яскравим прикладом сімейного волонтерства є адаптивний спорт, зокрема рух Спеціальних Олімпіад. Фундаторкою цього руху є Юніс Кеннеді-Шрайвер, яка разом із своєю родиною відстоювала права та визна-

ння людей з відхиленнями розумового розвитку. На сьогодні син Юніс Тімоті Шрайвер є президентом Міжнародної організації Спеціальні Олімпіади та продовжує її справу. Також у рамках волонтерських програм Спеціальних Олімпіад реалізується «Програма для родин». У межах програми представники родин, у складі яких є особи з відхиленнями розумового розвитку, обмінюються досвідом у вирішенні соціальних, правових, побутових та інших питань, сприяють виданню необхідної спеціальної літератури, організовують і проводять зустрічі, «круглі столи», створюють сімейні клуби тощо.

Міжнародне волонтерство (або *волонтерський туризм*) – це коли волонтери працюють за межами своєї країни з метою комбінованої подорожі або винятково для допомоги іншим. Зазвичай цей різновид волонтерства орієнтований на країни, що розвиваються, і приваблює переважно молодь. Незважаючи на те що він дорогий і доступний не кожному, але є популярним та привабливим [26]. У спорті важливим мотиваційним чинником до занять волонтерською діяльністю є можливість подорожувати та переїмати досвід успішних людей на міжнародному рівні. Під час проведення масштабних змагань високого рівня відбувається розвиток міжнародного волонтерства. Тобто значна кількість добровольців під час проведення чемпіонатів, Кубків світу та Європи, Олімпійських та Паралімпійських ігор, Всесвітніх ігор, Спеціальних Олімпіад й інших міжнародних змагань є представниками різних країн та континентів.

Узагальнення викладеного матеріалу, свідчить про наявність притаманних спортивній волонтерській діяльності тенденцій (рис. 2), що не лише сприяють інтернаціоналізації волонтерського руху, зміні мотивів та соціально-демографічного портрету волонтерів, розширенню їх функціональних обов'язків тощо, а й забезпечують його розвиток і популяризацію серед різних верств населення.

Висновки:

1. Аналіз літературних джерел свідчить, що сучасні тенденції у спортивній волонтерській діяльності посилюють її роль і значення, що, в свою чергу, за-

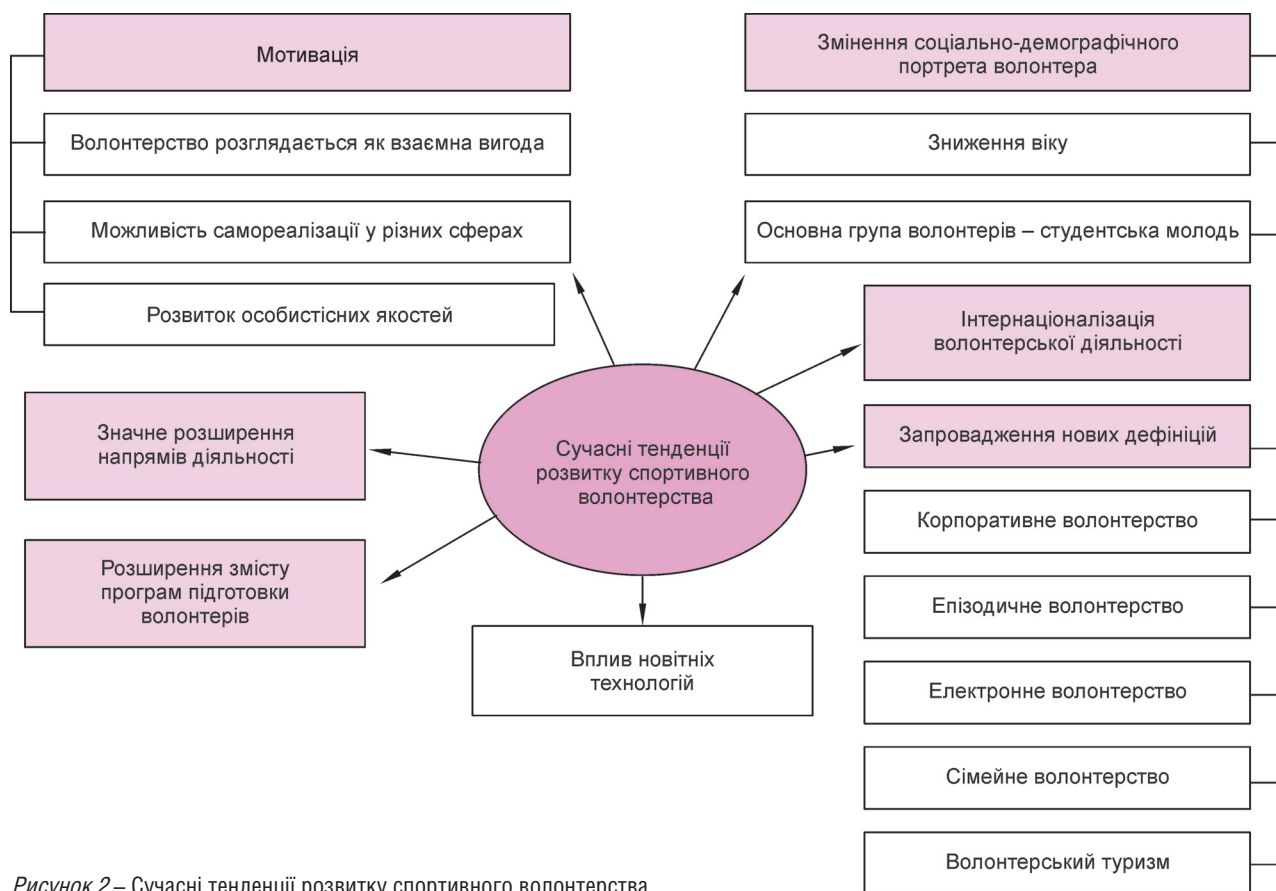

Рисунок 2 – Сучасні тенденції розвитку спортивного волонтерства

безпечує високий рівень організації та проведення змагань. Важливим фактором сучасного волонтерського руху є зміна мотиваційних чинників, які спонукають до занять волонтерською діяльністю. Тобто, волонтерство більше не є лише благодійним актом допомоги іншим, а стає вільним обміном за згодою, де є взаємна вигода, яка приносить користь волонтерам, громаді і суспільству загалом.

2. Визначено основні характеристики та переваги сучасних волонтерів, а саме: багатогранність розвитку особистостей порівняно з попередніми поколіннями (знання іноземних мов, інформаційних технологій), більше відчуття контролю над своїм життям за рахунок частих подорожей порівняно з попередніми поколіннями тощо.

3. Узагальнено сучасні дефініції, які сприяють масштабному поширенню та популяризації волонтерської діяльності у світі, а саме: корпоративне волонтерство, епізодичне волонтерство, електронне волонтерство, сімейне волонтерство, волонтерський туризм.

Перспективи подальших досліджень передбачають обґрунтування

технологій впровадження спортивної волонтерської діяльності в Україні.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аннаєва КО. Спортивне волонтерство у сучасному волонтерському русі. Стратегічне управління розвитком галузі «Фізична культура і спорт»: Матеріали III регіональної науково-практ. інтернет-конф. за участю міжнародних спеціалістів. Харків; 2015. с. 179–186.
2. Бойко І, Радченко Л. Добровольча діяльність в олімпійському спорті. Наука в олімпійському спорті. 2018;(4):32–38.
3. Бондаренко ЗП, Журавель ТВ, Лях ТЛ. Менеджмент волонтерських груп від А до Я: навч.-метод. посібник. Київ; 2012. Версо-04, с. 288.
4. Буданова НА, Фролова СВ, Швачун ОА. Воспитание гуманизма у подростков средствами адаптивного спорта. Адаптивная физическая культура. 2018;2(66):24–26.
5. Вайнілович НА. Чинники формування мотивації людини до здійснення волонтерської діяльності. Вісник НГУУ «КП». Політологія. Соціологія. Право. 2012 [цитовано 2020 Лис 21]; 2(14):53–59.
6. Закон України «Про волонтерську діяльність» від 19.04.2011 № 3236-VI [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>.
7. Історичні, організаційні та соціальні аспекти розвитку спорту інвалідів: навч. посіб.

для студ. вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту [СФ Матвеев, ЮА Бріскін, ЮО Когут та ін.]. Київ: Асконіт; 2011. 250 с.

8. Когут Ю. Соціально-гуманістичні засади розвитку адаптивної фізичної культури в Україні: монографія. Львів. СПОЛОМ; 2015. 284 с.

9. Когут І, Степанюк О. Соціально-гуманістична спрямованість волонтерської діяльності в адаптивному спорті. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2021;1:82–87. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2021.1.82-87>.

10. Когут Ю, Матвеев СФ, Маринич ВЛ, Гончаренко ЄВ. Концептуальні положення реалізації соціально-гуманістичних засад адаптивної фізичної культури в українському освітньому просторі. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2020;2:130–142. DOI: 10.32652/tmfvs.2020.2.130-142.

11. Крутицкая ЕВ, Огнев АС. Методические рекомендации по организации и развитию волонтерства в вузе. Москва; 2015.

12. Левків В, Макуц Т. Характеристика спортивного волонтерства як різновиду волонтерської діяльності. Спортивна наука України. 2013;5:33–37.

13. Лях ТЛ. Види мотивації до волонтерської діяльності. Вісник Запорізького національного університету. Запоріжжя. 2011;2(15):37–41.

14. Офіційний сайт організації SCULT Foundation. Режим доступу: <https://www.scult.com/world/events>.

15. Офіційний сайт Організаційного комітету Всесвітніх ігор 2017 р. у Вроцлаві. Режим доступу: <http://worldgames2017.pl/>

16. Офіційний сайт Організаційного комітету Олімпійських та Паралімпійських ігор в Токіо 2020. Режим доступу: <https://olympics.com/en/olympic-games/tokyo-2020>.

17. Офіційний сайт Організаційного комітету Олімпійських та Паралімпійських ігор в Ріо-де-Жанейро 2016. Режим доступу: <https://olympics.com/en/olympic-games/rio-2016>
18. Офіційний сайт Організаційного комітету Олімпійських та Паралімпійських ігор в Лондоні 2012. Режим доступу: <https://web.archive.org/web/20121230133038/http://www.london2012.com/>
19. Паралімпійський рух в Україні. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.2014.paralympic.org.ua/index.php>
20. Первушина ЕА. PR діяльність в волонтерському центрі «Сочи 2014». Сборник матеріалів Восьмого Міжнародного наукового конгресу «Роль бізнесу в трансформації російського общества». Москва: Екон. інформ; 2013: с. 698–699.
21. Петренко ІВ. Спортивне волонтерство як соціокультурний феномен сучасності [Інтернет]. 2021 [цитовано 2022 Бер 12]; (5) Доступно: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.5.7>
22. Преблагіна ЕН. Корпоративне волонтерство: інструкція по застосуванню – електронний ресурс. Електронний ресурс: www.inside-pr.ru>blagotvoritelnost
23. Antonelli V, Bellioni A, Carbone A. Sport facilities management. Roma. 1983;(2):200.
24. Blog du PhiLab, avril 2017: “Qubec: benevoles recherches?” par Diane Alalouf-Hall.
25. Blog du PhiLab, avril 2017. New trends in volunteering: Baby-boomer volunteering. Montréal; 2017. с. 5.
26. Detollenaere J, Willems S, Baert S (2017). Volunteering, income and health. PLoS ONE 12(3):e0173139. DOI:10.1371/journal.pone.0173139.
27. Estelle Durand (2006). *Ç Le bénévolat, un temps social au service de la solidarité È*, Revue internationale de l'économie sociale: Rema, n° 302, p. 83–90.
28. Haski-Leventhal D, Meijs L.C.P.M., & Hustinx, L. (2009). “The third party model: Enhancing volunteering through governments, corporations and educational institutes”, *Journal of Social Policy*. 39;(1):139–158.
29. Imas Y, Borysova O, Kogut I, Yarmolenko M, Marynych V, Shlonska O. Football training as a method to improve the psycho-emotional state of schoolchildren with mental development impairments. *Journal of Physical Education and Sport © (JPES)*, 18(1), Art 3, pp. 23–27, 2018. DOI:10.7752/jpes.2018.01003
30. Kogut I, Borysova O, Kostyukevich V, Yarmolenko M, Goncharenko I, Marynych V, Shlonska O. The effectiveness of the author's training program for football for the athletes of Special Olympics in Ukraine. *Journal of Physical Education and Sport © (JPES)*, Art #378 pp. 2522–2527, 2018. (Accepted for publication December 17, 2021) DOI:10.7752/jpes.2018.04378
31. Lester M, Salamon S. Wojciench Sokolowski and Magan A. Haddock Measuring the economic value of volunteer work globally: concepts, estimates and a roadmap to the future/ John Hopkins University. USA. 2011.
3. Bondarenko ZP, Zhuravel TV, Lyakh TL. Management of volunteer groups from A to Z: training-methodical manual. Kyiv; 2012. Verso-04, p. 288.
4. Budanova NA, Frolova SV, Shvachun OA. Fostering Humanism in Adolescents through Adaptive Sports. *Adaptivnaya fizkultura*. 2018;2(66):24–26.
5. Vainilovych NA. Factors of formation of human motivation for volunteering. *Visnyk NTUU «KPI»*. *Politology. Sociology. Law*. 2012 [cited 2020 Nov 21]; 2(14):53–59.
6. Law of Ukraine «On Volunteer Activity» of 19.04.2011 № 3236-VI [Electronic resource]. Access mode: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>.
7. Historical, organizational and social aspects of the development of disabled people's sport: textbook for students of higher educational institutions of physical education and sports [SF Matveev, YA Briskin, IO Kohut et al.; 2011. 250 p.
8. Kohut IO. Social and humanistic principles of adaptive physical culture development in Ukraine: monograph. Lviv. SPOLOM; 2015. 284 p.
9. Kohut I, Stepaniuk O. Social and humanistic orientation of volunteer activity in adaptive sport. *Teoriia i metodyka fizykhovannia i sportu*. 2021;1:82–87. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2021.1.82-87>.
10. Kohut IO, Matveev SF, Marynych VI, Goncharenko EV Conceptual provisions of the implementation of social and humanistic principles of adaptive physical culture in the Ukrainian educational space. *Teoriia i metodyka fizykhovannia i sportu*. 2020;2:130–142. DOI: 10.32652/tmfvs.2020.2.130-142.
11. Krutitskaya EV, Ognev AS. Methodological Recommendations on the Organization and Development of Volunteering in Higher Education Institutions. Moscow; 2015.
12. Levkiv V, Makuts T. Characteristics of sports volunteering as a type of volunteer activity. *Sportyvna nauka Ukrainy*. 2013;5:33–37.
13. Liakh TL. Types of motivation for volunteering. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Zaporizhzhia*. 2011;2(15):37–41.
14. Official website of SCULT Foundation. Access mode: <https://www.scult.com/world/events>.
15. Official website of the Organizing Committee of the World Games 2017 in Wrocław. Access mode: <http://worldgames2017.pl/>
16. Official website of the Organizing Committee of the Olympic and Paralympic Games Tokyo 2020. Access mode: <https://olympics.com/en/olympic-games/tokyo-2020>.
17. Official website of the Organizing Committee of the Olympic and Paralympic Games 2016 in Rio de Janeiro. Access mode: <https://olympics.com/en/olympic-games/rio-2016>
18. Official website of the Organizing Committee of the Olympic and Paralympic Games in London 2012. Access mode: <https://web.archive.org/web/20121230133038/http://www.london2012.com/>
19. Paralympic movement in Ukraine. [Electronic resource]. Access mode: <http://www.2014.paralympic.org.ua/index.php>
20. Pervushina EA. PR activity in the volunteer center «Sochi 2014». Proceedings of the Eighth International Scientific Congress «The role of business in the transformation of Russian society». Moscow: Ekon. inform; 2013: p. 698–699.
21. Petrenko IV. Sport volunteering as a socio-cultural phenomenon of modernity [Internet]. 2021 [cited 2022 Mar 12]; (5) Available: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.5.7>
22. Preblagina EN. Corporate volunteering: instructions for use – electronic resource. Electronic resource: www.inside-pr.ru>blagotvoritelnost
23. Antonelli V, Bellioni A, Carbone A. Sport facilities management. Roma. 1983;(2):200.
24. Blog du PhiLab, avril 2017: “Qubec: benevoles recherches?” par Diane Alalouf-Hall.
25. Blog du PhiLab, avril 2017. New trends in volunteering: Baby-boomer volunteering. Montréal; 2017. с. 5.
26. Detollenaere J, Willems S, Baert S (2017). Volunteering, income and health. PLoS ONE 12(3):e0173139. DOI:10.1371/journal.pone.0173139.
27. Estelle Durand (2006). *Ç Le bénévolat, un temps social au service de la solidarité È*, Revue internationale de l'économie sociale: Rema, n° 302, p. 83–90.
28. Haski-Leventhal D, Meijs L.C.P.M., & Hustinx, L. (2009). “The third party model: Enhancing volunteering through governments, corporations and educational institutes”, *Journal of Social Policy*. 39;(1):139–158.
29. Imas Y, Borysova O, Kogut I, Yarmolenko M, Marynych V, Shlonska O. Football training as a method to improve the psycho-emotional state of schoolchildren with mental development impairments. *Journal of Physical Education and Sport © (JPES)*, 18(1), Art 3, pp. 23–27, 2018. DOI:10.7752/jpes.2018.01003
30. Kogut I, Borysova O, Kostyukevich V, Yarmolenko M, Goncharenko I, Marynych V, Shlonska O. The effectiveness of the author's training program for football for the athletes of Special Olympics in Ukraine. *Journal of Physical Education and Sport © (JPES)*, Art #378 pp. 2522–2527, 2018. (Accepted for publication December 17, 2021) DOI:10.7752/jpes.2018.04378
31. Lester M, Salamon S. Wojciench Sokolowski and Magan A. Haddock Measuring the economic value of volunteer work globally: concepts, estimates and a roadmap to the future/ John Hopkins University. USA. 2011.

Надійшла 28.07.2022

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Степанюк Олена Вікторівна <https://orcid.org/0000-0002-8657-5221>, estepaniuk7@gmail.com

Когут Ірина Олександрівна <https://orcid.org/0000-0002-8862-9545>, kogut_irina@ukr.net

Національний університет фізичного виховання і спорту України,
вул. Фізкультури 1, м. Київ, 03150, Україна

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Stepaniuk Olena <https://orcid.org/0000-0002-8657-5221>, estepaniuk7@gmail.com

Kogut Iryna <https://orcid.org/0000-0002-8862-9545>, kogut_irina@ukr.net

National University of Ukraine on Physical Education and Sport
Fizkul'tury str. 1, Kyiv, 03150, Ukraine

LITERATURE

1. Annaieva KO. Sports volunteering in the modern volunteer movement. Strategic management of the development of the industry «Physical culture and sports»: Materialy III naukovoprakt. internet-konf. za uchastiu mizhnarodnykh spetsialistiv. Kharkiv; 2015. p. 179–186.
2. Boyko I, Radchenko L. Volunteer activity in Olympic sport. *Nauka v Olimpiyskom sporte*. 2018;(4):32–38.